

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Иванка Влаева
Югозападен университет „Неофит Рилски“
за дисертационен труд на тема
„Принципът "Еспирал". Взаимодействия с други танцови техники.
Подходи при обучението и творческия процес”
на Захари Валериев Нанков
редовен докторант
в ЮЗУ „Неофит Рилски“, Факултет по изкуствата
за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“
в област на висше образование 8. Изкуства
по професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство

Захари Валериев Нанков има разностранен образователен, танцов и преподавателски опит. Той се обучава в Студио за модерен танц „G” при Цветанка Гергинова, където изучава принципа „Еспирал“. Запознава се с и усвоява различни средства от класически, модерни, джаз, степ и улични танци. Завършва магистърска програма „Балетна режисура“ в Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство (АМГИИ), след което от 2020 е докторант в катедра „Хореография“ на ФИ, ЮЗУ „Неофит Рилски“, където е и хоноруван преподавател по няколко дисциплини. През 2008 той създава Студио „Nurphers“, на което е творчески директор. От 2022 Захари Нанков е назначен за артист-балетист в трупата на Държавния музикален и балетен център „Стефан Македонски“. Специализира през 2022 в Palucca Hochschule für Tanz в Дрезден, Германия.

Този разностранен образователен и практически опит става основа и предпоставка за изследователските интереси на Захари Нанков, както и за представянето на нова тематика. Темата на дисертационния труд е важна и актуална. Нейното изследване създава база за наблюдения и практически изводи за принципа „Еспирал“. В изследването се използва богат материал, който докторантът събира в процеса на работата по дисертационния текст в България и в Германия. Получените резултати показват, че докторантът е изпълнил минималните национални наукометрични изисквания.

Дисертационният труд се състои от 209 страници. Той е структуриран в увод, три глави и заключение. Библиографията включва 183 източника на кирилица и на латиница.

В увода докторантът обосновава необходимостта и актуалността от избраната тематика. Представя целите и задачите на изследването. Той също така анализира източниците, които използва за своите наблюдения и анализи. Посочва принципи и методи, които са необходими за решаване на основните задачи.

Първа глава представя „Предшественици на модерния танц“. В нейните три части последователно се разглеждат многообразни културно-регионални проявления на движението в кръг и по спирала в различни ритуални практики, а така също и идеи, които са свързани с тях. Наблюденията са върху практиките на т.нар. въртящи се дервиши, паневритмията на Петър Дънов, регионални танцови образци от Централна Америка. Разглежда се системата йога, която усъвършенства физическото и менталното и осъществява връзката между човека и трансцендентното. Анализира се „пътят на война“ и възприемането на човека като част от космоса. Ще отбележа, че докторантът би могъл да прецизира част от информацията и термини за по-малко познати явления в България (например за мевлеви и за бхаратанатям в следващата глава), които вече са налице в българската научна литература.

Втора глава разглежда „Разновидности на модерния танц“. В нея в пет части са представени основни техники в съвременния танц. Проследяват се характеристиките на немския експресивен танц, продиктувани от специфичното за него съгъстяване на емоциите. Анализират се принципите в танцовия език на Марта Греъм и техниката, която тя разработва. Посочват се приносът на Лусинда Чайлдс и нейният подход към структурирането на хореографията, разглеждана като математически модел. Разглежда се джаз танцът. Представят се и други методологии с лечебна и физико-възпитателна цел и за подобряване на танцовите умения.

Трета глава е озаглавена „Принципът „Еспирал“ – открития и взаимодействия“. Тя е централна за дисертационния текст и с важен принос в него. В тази част на дисертацията се анализират характеристиките на изследваната система на Цветанка Гергинова и нейните взаимодействия с философия, биомеханика и танц. Представят се влиянията (философски идеи, танцови стилове, бойни техники), съдействащи за структурирането на принципа „Еспирал“. Достига се до извода, че тази българска методика е съизмерима с много чуждестранни системи. Тя е с фокус върху контролираното дишане, постановката на тялото, здравословната и осъзната работа с него и освобождаването на креативния потенциал на твореца. Посочените характеристики обуславят комплексно развитие на танцьора. По-нататък в изложението си докторантът анализира методиката на Принципа „Еспирал“ (Контролирам, Владеея, Творя). Представя нейната основа, философска концепция и структура на практическия екзерсис в няколко етапа (т.нар. Четири порти). В тази глава на дисертационния текст Захари Нанков предлага приложението на Принципа „Еспирал“ при създаване на нови хореографии.

В заключението на дисертацията се обобщават основни изводи. Авторефератът отразява точно изследователските резултати. Четирите публикации и участията с доклади в конференции по темата на дисертацията представят важна част от изследването.

Ще обобща приносите в дисертационния текст. Дисертацията на Захари Нанков е първото научно изследване за българската танцова система за обучение в четири нива (Четири порти), наречена Принцип „Еспирал“ от нейния създател – Цветанка Гергинова. Във връзка с анализирането на този Принцип се сравняват утвърдени съвременни танцови педагогически практики, както и системи, които развиват качествата на тялото и подобряват общото здравословно състояние. Проследяват се процеси на миграция на идеи и танцови практики. Потърсени са взаимодействия между танц и философия, които да осъществят баланс между физическо и духовно развитие при

практикуващия. Основа за философското разбиране на изследваната методология се открива в танците в кръг и по спирала от различни културни традиции. Изведени са предимствата на Принципа „Еспирал“ при обучението на танцьори професионалисти или любители с цел да се постигнат по-бързи и ефективни резултати в обучението им.

Заклучение. Темата на дисертацията е нова и важна за танцовото изкуство. Представените резултати са ценни за обновяване на методологията за обучение по танци. Те имат потенциал за приложение в следващи изследвания и в практиката. Дисертационният текст отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ и минималните национални наукометрични изисквания. Затова убедено предлагам на уважаемото Научно жури да присъди на Захари Валериев Нанков образователната и научна степен „Доктор“ в професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство.

София, 1 ноември 2023 г.

проф. д-р Иванка Влаева

Evaluation Report

By Prof. Ph. D. Ivanka Vlaeva

South-West University “Neofit Rilski”

Evaluation report of the dissertation work “The Espiral Principle. Interplay with other dance techniques. Approaches in teaching and creative processes” written by Zahari Nankov, a full-time PhD student in South-West University “Neofit Rilski”, Faculty of Arts, to acquire the Ph.D. academic and scientific qualification “Doctor” in the sphere of higher education 8. Professional Arts 8.3. Music and Dance Arts

Zahari Valeriev Nankov has diverse educational, dance, and teaching experience. He has been a student of Tsvetanka Gerginova in her Studio for Modern Dance “G” where he has been trained in *The Espiral Principle*. He has become acquainted with and has acquired different classic, modern, jazz, step, and street dance techniques. He graduated with a master’s degree in “Ballet Directing” at the Academy of Music, Dance, and Fine Arts; in 2022 he became a Ph.D. student in the Choreography Department of the South-West University “Neofit Rilski”, where he became a part-time lecturer of a few disciplines. In 2008 he founded Studio “Hyphers” where he is a Creative Director. Since 2022 Zahari Nankov has been employed as an artist-ballet dancer in the troupe of The National Musical Theater “Stefan Makedonski”. In 2022 he specialized in Palucca University of Dance (Palucca Hochschule für Tanz) in Dresden, Germany.

This diverse educational and practical experience has become the foundation and prerequisite for Zahari Nankov’s research interests as well as for the introduction of the new subject matter. The topic of the dissertation work is important and relevant. Its research creates the basis for observation and practical findings of *The Espiral Principle*. The research includes a rich selection of materials, which the PhD student has collected in the process of working on the dissertation text in Bulgaria and Germany. The results prove that the PhD student has covered the minimum national scientometric requirements.

The dissertation work consists of 209 pages. It has an introduction, three chapters, and a conclusion. The bibliography consists of 183 resources in the Latin and the Slavic alphabets.

In the introduction, the PhD student proves the necessity and the relevance of the chosen topic. He presents the aims and objectives of the research. He also

analyses the sources which he uses for his observation and analysis. He describes the principles and methods, which are necessary to fulfil the main objectives.

Chapter One presents the “Predecessors of modern dance”. Its three parts consecutively describe the diverse cultural-regional manifestations of the movement in a circle and along a spiral in the different ritual practices, as well as the ideas related to them. The observations are on the practices of the so-called Whirling Dervishes, Peter Deunov’s Paneurhythmy, and regional dance patterns of Central America. They take into account the system of yoga, which masters the physical and the psychological and fulfils the connection between human and transcendental. The “Warrior’s path” is analyzed together with the perception of the human being as part of the cosmos. I would have to note that the PhD student could be more precise about some of the pieces of information and the terms which are less well-known in Bulgaria (for instance, about Mevlevi and Bharatanatyam in the next chapter), which are already present in the Bulgarian scientific literature.

Chapter Two is devoted to “Variations of modern dance”. This chapter consists of five parts which present basic techniques in modern dance. It traces the characteristics of German expressionist dance, dictated by the specific for its density of emotions. The subject of analysis is the principles of Martha Graham’s dance vocabulary and the technique that she developed. The contribution of Lucinda Childs and her approach to choreography structure which she views through the perspective of a mathematical model are also pointed out. The chapter discusses jazz dance. It also presents other methodologies which have healing and physio-training aims as well as the improvement of dance skills.

Chapter Three is titled “The Espiral Principle – Discoveries and Interplay”. It is central to the dissertation work and makes an important contribution. This part analyses the characteristics of the researched system created by Tsvetanka Gerginova and its interplay with philosophy, biomechanics, and dance. It presents the influences (philosophical ideas, dance styles, martial art techniques), which have contributed to the structuring of *The Espiral Principle*. The conclusion that is reached at the end is that this Bulgarian methodology is commensurate with other foreign systems. It focuses on controlled breathing, body position, healthy and mindful work with the body, and a release of the creative potential of the creator. The enumerated characteristics encompass the complex development of the dancer. Later in his description, the PhD student analyses the methodology of *The Espiral Principle* (Control, Master, Create). He presents its foundations, philosophical concepts, and structure of the practical system of exercises consisting of four stages (the so-called

Four Portals). In this chapter of the dissertation text, Zahari Nankov suggests that *The Espiral Principle* could be used in the creation of new choreographies.

The conclusion of the dissertation summarizes the main points that were made throughout the work. The abstract of the dissertation reflects precisely the research results. The four publications and the participation with articles in conferences on the topic of the dissertation form an important part of the research.

I will summarize the contributions of this dissertation text. Zahari Nankov's dissertation is the first scientific study of the Bulgarian dance system for training in four levels (Four Portals) called *The Espiral Principle* and created by Tsvetanka Gerginova. It has the potential to be applied in consecutive research and practice. The dissertation text meets the requirements of the Act on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and its code of conduct as well as the minimal national nomenclature requirements. Therefore, I confidently propose to the esteemed Scientific Jury to award Zahari Nankov the educational and scientific degree "Doctor" of 8.3 "Music and Dance Arts".

Sofia, November 1, 2023

Prof. Ph. D. Ivanka Vlaeva